

เทศน์งานท่านพ่อลี

หลวงปู่เจี๊ยะ จุนโท

๒๔ เม.ย. ๒๕๓๕

บุญยอมเป็นที่พึ่งของสัตว์โลกทั้งหลายอย่างวันนี้เป็นต้น
พวกท่านพุทธบริษัททั้งหลายได้เข้ามามีเจตนาวิริติจะมา
แสวงหาบุญกุศลที่จะเกื้อกูลหัวใจของเราให้บริสุทธิ์ ไปสบาย
มันก็สมกันกับว่า เราได้ตั้งใจบำเพ็ญละความชั่ว ละกิจการ
บ้านเรือนของเราทุกๆประเภท เข้ามาบำเพ็ญรักษาศีล ๕ ศีล ๘
แล้วก็บำเพ็ญทำใจให้สงบตัวนั้น อันแนวทางอันนี้มันเป็น
แนวทางอันที่จะให้เกิดความสงบ เพราะเรามองดูในโลกยิ่งทุก
วันนี้ผู้คนมากเข้าเท่าไร ความวุ่นวายทั้งรถทั้งรา ทั้งจะไปไหน
มาไหนก็เต็มไปด้วยความขัดข้องวุ่นวายนานาประการ แต่ที่นี้สิ่ง
เหล่านั้นเป็นสิ่งภายนอก ส่วนใจของเรานี่สิไม่ค่อยมีคนดูแล
รักษา ไม่ค่อยมีคนปฏิบัติปล่อยให้ตามยถากรรม ศีลก็ไม่มี
สมาธิก็ไม่มี ปัญญา ก็ไม่มี มีนักเลงเหล่า มีแต่นักเลงสุรา นักเลง

เที่ยวกลางคืนอย่างนี้ มีแต่สิ่งหายนะเข้ามาประจําใจของเรา
ทุกคน และความเดือดร้อนวุ่นวาย โลกมันไม่วุ่นวาย มนุษย์เรา
นี่เป็นผู้ที่ทำให้มันเกิดความวุ่นวายขึ้นมาเพราะเกิดมาจาก
มนุษย์ ปล้นฆ่าฟันรันแทงก็เกิดจากมนุษย์ ไม่ใช่อาวุธ
ยุทธโศปกรณ์นั้นมาฆ่ากันได้ เพราะเกิดจากหัวใจมนุษย์เราเนี่ย
เพราะฉะนั้นอย่างวันนี้พวกเรามาสร้างบุญสร้างกุศลให้
เกิดขึ้นในกับตนของตน ก็ได้พารักษาศีล เจริญภาวนา การเจริญ
ภาวนานี้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะว่าใจนั้นเราไม่เคยดูแลไม่เคย
รักษา เหมือนอย่างบ้านที่มันสกปรกโสมม เป็อนไปด้วยฝุ่น
ละอองทุกประการ ไม่เคยเช็ดไม่เคยถูเลย เพราะฉะนั้นการที่จะ
ขัดเกลาให้สะอาดหมดจดลงไปนั้นก็ต้องใช้เวลาเป็นหลายๆ
ชั่วโมง หรือเป็นเวลาหลายๆวันอย่างนี้ ใจเราก็เหมือนกันจะเข้า
มารักษาศีล ๕ แล้วก็ตามมาธิ ไม่ใช่วัน สองวันจะทำได้ทันที
อย่างนั้นก็ต้องมีความอดุทธสาหะวิริยะ มีขันติ พากเพียรให้
แข็งแรง อย่างนั้นจึงจะเกิดสมาธิได้ ถ้าเราทำเหล่าๆเหล่าๆ
มันก็ไม่ได้ซักอย่าง เหมือนอย่างที่เราจะเช็ดบ้านเช็ดเรือนก็

เหมือนกัน ภูโน่นภูนี่ดีแล้ว มันก็ไม่เรียบร้อย ความสะอาดหมด
จดก็ไม่เกิดขึ้น

หัวใจมนุษย์ยิ่งเป็นสิ่งที่ปราบลำบาก ปราบยาก
เพราะฉะนั้น อย่างครูบาอาจารย์สอน ท่านพ่อสอนมาเนี่ยเป็น
เวลาดั้งหลายสิบปี มาอยู่ที่วัดอโศการามนี้ ตั้งแต่ ๒๔๐๐กว่า
๙๘มั้ง จนกระทั่งมามรณภาพลงไป ๒๕๐๒ ก็เป็นเวลาหลายปี
อยู่ มองๆดูพวกอุบาสกอุบาสิกา ก็อย่าไปว่าเถอะเพราะเป็นผู้
ครองเรือนมันเป็นสิ่งที่ยาก การที่จะมาทำสมาธิเจริญกรรมฐาน
ให้ได้เกิดสมาธิปัญญาจริงๆแล้วมันก็เป็นสิ่งที่ยาก แม้แต่พระเรา
ก็ยังหายาก เป็นอย่างนั้น ความไม่เด็ดเดี่ยว ความไม่เอาจริงเอา
จัง มันก็เป็นสิ่งที่ยาก สิ่งอันใดที่ตกลงไปแล้วก็ต้องให้มีความ
เด็ดเดี่ยว ความจริงจัง เพราะฉะนั้นการภาวนาเนี่ยเป็นสิ่งสำคัญ
หนึ่ง จะพูดกันมันเป็นสิ่งที่ยาก เพราะบางคนอ้างตำรับตำรา
แต่หัวใจไม่เป็น บางคนมันทำด้วยหัวใจมันไม่มีตำรา อย่างนี้ก็
ต่างกัน เพราะฉะนั้นสิ่งที่พูดบางที บางสิ่งบางอย่างมันก็ขัดหูกัน
บางทีก็จะวางมวยกันก็มี ธรรมวาสนะเป็นงั้น เพราะฉะนั้นการทำ

ใจเราก็ต้องดูเราเอง ครูบาอาจารย์จะสอนขนาดไหน ถ้าเราไม่มี
ความเข้มแข็ง ไม่มีความเด็ดเดี่ยวแล้ว มันก็สมาธิก็จะไม่เกิดขึ้น

สมาธิทำอย่างไร อย่างครูบาอาจารย์ท่านก็สอนให้บริกรรม
พุทฺโธอย่างนี้เป็นต้น อย่างครูบาอาจารย์มันอย่างเนี้ย ให้
บริกรรมพุทฺโธตัวสำคัญ แล้วก็มีบางหมู่บางคณะก็เอาอานาปา
เข้ามา จะว่ากันมันก็จะขัดกัน นะ เพราะฉะนั้นสิ่งอันใดที่เราทำ
ไปประมาณซัก ๑๕ วัน หรือ ๗ วัน เราก็ต้องสังเกตเรามาทำอ
านาปา มา ๓ ปี ๗ ปี ๑๐ ปี เป็นยังไง ทำสมาธิ ทำพุทฺโธ ๑๐ ปี ๕
ปี เป็นอย่างไร มันต่างกันขนาดไหนก็ต้องมาชั่งดู นี่ แล้วอันใดที่
เกิดประโยชน์ อันใดทำให้ใจสงบ อันใดทำให้เกิดความรู้ความ
ฉลาดตัวนี้ต้องมาชั่งดู ความเจริญของใจดับกิเลสได้ขนาดไหน
นี่ตัวนี้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะฉะนั้นการปฏิบัติพุทธศาสนานี้มี
หลักการจะต้องทำให้เกิดความสงบตัวนั้น นั่นแหละเป็นสิ่ง
สำคัญที่สุด ถ้าใจไม่สงบแล้วจะคิดอันใดก็ไม่ได้จะแจ้ง เปรียบ
เหมือนอย่างบุคคลถูเรือ่น มีผ้าผืนหนึ่งและตั้งใจดูทุกแผ่น
กระดานไม่มีข้ามเลย ทุกร่อง ทุกกระเปียดนิ้ว ดูอย่างนั้น

จนกระทั่งบ้านเรือนหลังนั้นเสร็จ บ้านนั้นก็ต้องสะอาด แต่มีบาง
คนซัดแล้ว ข้ามไปสองแผ่นสามแผ่น บางทีห้าแผ่นหกแผ่น
เดียวเดียวเสร็จ บ้านจะสะอาดมั๊ย มันก็ไม่สะอาด มันต่างกัน
เนี่ย เพราะฉะนั้น การทำใจเนี่ยก็เหมือนกัน สิ่งอันใดถ้าเราลอง
กระทำดูแม้จะบริกรรมพุทโธก็เหมือนกัน หรือจะทำอานาปา
อย่างนี้ อันใดที่เกิดผลดี ต่างกันอย่างไรรู้ก็ต้องเอามาซึ่งดู เราทำ
มาตั้ง ๒ปี ๓ปี ๔ปี ๕ ปี ๑๐ปี ก็ยังเท่าอย่างเก่าอยู่ มันก็ต้องคิด
เปลี่ยนแปลง เหมือนอย่างบุคคลที่หาเงิน หาทำนี้ไม่ได้ก็ต้องไป
หาทำอื่น หาทำอื่นแล้วมันรวยขึ้นมา อย่างนี้ก็ต้องเอออย่างอื่น
จะเออแต่ทำเดียวก็จนตายไม่มีข้าวจะกินนี่เป็นงั้น เพราะฉะนั้น
การภาวนาก็เหมือนกันเราก็จำเป็นจะต้องซึ่งใจ เราเข้ามาอยู่วัด
๑๐วัน ๓วัน ๗วัน หรือเดือน ๓เดือนอย่างนี้ เราภาวนาแล้ว มัน
เกิดความสงบขนาดไหน ใจอยู่ได้เป็นเวลานานเท่าไร ๑๐นาที
๒๐ นาที หรือ ครึ่งชั่วโมง หรือ ๒ชั่วโมง ๓ชั่วโมง มันสงบได้โดย
ไม่มีความคิดนึกปรุงแต่งในขณะนั้น อย่างนั้นจึงเรียกว่าเป็น
สมาธิ ใจเป็นสมาธิ ๒ ชั่วโมงไม่คิดเลยอย่างนั้น ความง่วงเหงา

หาวนอน ความสัปหงกสัปหงกก็ไม่มี เทียงตรงอย่างนั้น นั่งอยู่
อย่างนั้นเลย นั้น เรียกว่าสมาธิแท้

เมื่อเราทำสมาธิอย่างนั้นได้เกิดความสงบแล้ว เราก็อย่าไป
เสวยความสุขมาก ท่านจึงเรียกว่าติดสุข สุขเวทนา เมื่อเข้าไป
เสวยสุขเวทนามากเข้าแล้ว มันก็จะเกิด **โกศลชชะ** ตามมาคือ
ความเกียจคร้านในขณะที่ใจสบายอย่างนั้น ยิ่งสบายมากขึ้น
เท่าไรก็เกิดความเกียจคร้าน ใจอันนี้มันให้เกิดกิเลสขึ้นมาเอง
เกิดความเกียจคร้าน ไม่อยากนึก ไม่อยากนึก ไม่อยากทำอะไร
ทั้งหมด นั่งดูเฉยๆอยู่อย่างนั้น นั้น สมาธิเกิดโกศลชชะ ความ
เกียจคร้าน เมื่อโกศลชชะเกิดขึ้นแล้ว ที่นี้ ถีนมิทตะ ความง่วงเหงา
หาวนอนมันจะตามขึ้นมา โดยที่เราไม่รู้ตัว มากเข้าๆประเดี๋ยวก็
ง่วงนอน สมาธิเสีย นี้ เมื่อสมาธิเสียก็ต้องมาเจริญใหม่ เนี่ย ต้อง
แก้ตรงนี้ให้ตก การบำเพ็ญอยู่ตรงเนี่ยสำคัญที่สุด

เมื่อได้สมาธิแล้ว เราก็ต้องไปพิจารณาชั้น ๕ มีตาหูจมูก
ลิ้นกายของเราเนี่ย อะไรเป็นเรา ถ้ามองลงไป ไหนตัวเรา แข็งขา
มือตึง หูตาจมูกลิ้นกาย แล้วก็ถ้ามองลงไป ไหนตัวเราอ๊ะ

พระพุทธเจ้าแสดงว่า **เนมะมะ เนตัง มะมะ** นี้ไม่ใช่เรา
ถามบัญญัติคือ ฐบังอนิจจัง ไม่เที่ยง เวทนา สัญญา สังขาร
วิญญาณ ไม่เที่ยง เหล่านี้ไม่ใช่ตัวตน แล้วเราก็ต้องเอาคำสอน
ตัวนี้มาพิจารณาบ้าง เมื่อใจสงบแล้ว ถามหน่อยว่าตา ไหน
ตาเรา แล้วก็ต้องดูกลับมาอีกทีหนึ่ง ไม่ใช่ถามตาเรา แล้วก็ว่าแต่
ตาเรา มันไม่ได้ ก็ต้องกลับมา ใครเป็นคนที่ “ตา” เรา มันมาไป
จากไหน ตัวนั้นนะเป็นตัวสำคัญ ตัวที่มันบอกว่า “ตา” แล้วที่มัน
รู้ตามไปเนี่ย ใครเป็นคนที่ “ตา” ตัวนั้น มันเป็นตัวที่คนนะ ตัวนั้น
เป็นตัวสำคัญ ต้องจับเอาตัวนั้นไว้ตัวสำคัญ เพราะฉะนั้นการ
ค้นคว้าพิจารณาเนี่ยเป็นหลักการใช้ปัญญาค้นคว้า แม้ว่าที่
เราจะค้นคว้าพิจารณาขั้น ๕ ลงไปอย่างนี้ ใจนั้นก็ต้องนึกไป
ตามส่วนอวัยวะต่าง ๆ นานาของร่างกายตัวนี้ แล้วเมื่อมัน
พิจารณาลงไปหมดแล้ว ยังมีอะไร แล้วตัวสุดท้าย ใครว่าไม่มี
อะไร คำว่าไม่มีอะไรมันมาจากไหนอะ ลองสังเกตดูสิ ไหนใคร
ว่าไม่มี เวลาที่จิตมันลงไปแล้วทำไมว่าไม่มี แล้วใครรู้หละ ตัว

ของเรา ใครไปรู้ แล้วสิ่งที่รู้มันจริงหรือเปล่า ต้องถามกลับคืนมา
อีกที เนี่ยตัวนี้

การบำเพ็ญก็ต้องอาศัยการสังเกตพินิจพิจารณา เรียกว่าให้
ใช้ปัญญาค้นคว้า ค้นแล้วเปรียบเหมือนอย่างคนที่ตัดไม้ เมื่อตัด
ไม้เลื่อยไม้ขาดแล้ว เราอย่าไปแบกไม้อยู่ หรืออย่าไปแบกเลื่อย
อยู่ ไปแบกขวานอยู่ แบกมีดอยู่ ถือมีดกำมีดอยู่ เราก็ต้องรู้จัก
วางมีด วางเลื่อย วางขวานอันนั้น ตัวเราก็ไม่ติดมีดติดขวาน มือ
เราก็ไม่ติดมีดติดขวาน แล้วที่นี้มันยังเหลืออะไร ก็ต้องมาดูเข้า
มาที่ใจเราตัวนั้น ที่มันปล่อยวางตัวนั้นนะ มันไม่มีอะไร ตัวนั้น
เป็นตัวสำคัญ

เพราะฉะนั้นการปฏิบัติมันก็ต้องมีทั้งการเข้าไปสงบ ทั้งการ
พินิจพิจารณา แต่ว่าถึงหลักการที่สำคัญจริงแล้ว เราพินิจ
พิจารณาไปอย่างนี้ ลักษณะของปัญญาที่มันดี มันจะต้อง
พิจารณาไปได้ตลอดรอดฝั่ง ในขณะที่ดีจริงอย่างนั้นแล้ว นิเวศน์
ทั้งหมดไม่มีเข้ามา นิเวศน์อดีต อนาคต ไม่มีทั้งหมด ชั่วโมงหนึ่ง
ก็ไม่เข้า สองชั่วโมงมันก็ไม่เข้า นะ อย่างนั้นจึงเรียกว่าเป็น

ปัญญา คั่นอยู่อย่างนั้น นั่นนะ แล้วจะว่ามันดีหรือไม่ดีมัน
ของปัจเจก ตั้ง เพราะฉะนั้นเราก็ต้องพยายาม อย่าไปเสวย
ความสุข ติดนิ่งอยู่อย่างนั้นมันไม่ได้ สมาธิ นั่นมันเป็นสมาธิ มัน
ไม่ใช่ลักษณะของปัญญา นานเข้าๆเท่าไรก็ยิ่งชี้แจงชี้คร้าน
ความสับสนกสับสนงงงวยงงเหงาหงอนอนก็ตามเข้ามาตลอดเวลา
สมาธิมันก็ไม่เกิดสมาธิมันก็เสื่อมหมด

ถ้าพูดอย่างนี้คล้ายๆด่ากันนะ ก็อยากให้หลวงตาเทศน์ ก็
ต้องบอกสอนหน่อย มันก็ต้องเป็นงั้น สอนให้รู้สึกตัว เราเป็นลูก
ศิษย์ครูบาอาจารย์เดียวกันก็ต้องเตือนกัน ว่าสิ่งอันที่บกพร่อง
หรือสิ่งใดที่มันจะเกิดความเจริญรุ่งเรือง ไม่ใช่ดีสิ่งที่ดีแล้ว ดีให้
มันชั่วลง เป็นอย่างนั้น หน้าทีเทศน์ก็เทศน์เพื่อเหตุเพื่อผลเพื่อ
ความเจริญรุ่งเรืองเพื่อความเป็นบุญกุศลของโยมกับผู้เทศน์ด้วย
เพราะฉะนั้นจึงว่าการ บำเพ็ญเนียร ตัวนี้เราบำเพ็ญมากก็นมนาน
จนกระทั่งท่านพอสอนมาจนท่านเสียไปในชีวิตแล้ว ก็มีกุลบุตรผู้
สืบต่อมา เป็นอย่างนั้น ท่านเจ้าคุณ เวลานี้ท่านเจ้าคุณก็แก่อีก
องค์แล้ว เดียวก็จะกลับบ้านไปอีกองค์อีก (หัวเราะ) เดียวก็ต้อง

ทำศพอีกอาตมาว่านะ เดียวก็อาจารย์ทองอีกองค์แล้ว เห็น
ฮึดๆอยู่ ก็จะมีกลับบ้านเท่านั้นนะแหละ หลวงตาก็จะเอา
เหมือนกัน (หัวเราะ)

เพราะฉะนั้นจึงทำให้พวกญาติโยมอุทิศสำหรับนั่งภาวนาให้
มันดี ๆ ตายก็เป็นธรรมดา เกิดมาก็ต้องตายทุกคน เพราะฉะนั้นก็
ต้องให้ตั้งใจภาวนา มันไม่ได้อะไรก็เอาพุทโธตัวเดียวอยู่นั้นนะ
ว่ามันอย่างนั้น ครึ่งชั่วโมง นะ อย่าให้มันไปคิดถึงบ้านถึงเรือน
ถึงข้าวถึงของถึงเงินถึงทองเรือกสวนไร่นาอย่าให้ไปคิดไป
ใหม่ ชักเดียวหัวใจจะจะไปไหน ฮะ มึงจะดีกว่ากุหลาบ อย่างนี้
มันก็ต้องสงบสยุมธรรม ไม่เอาอย่างนั้น เหลาะๆแหละๆ คิดพุทโธ
สองที คิดไปถึงบ้านถึงเรือน ถึงไอ้โน่นไอ้นี้ไม่เสร็จ อย่างนั้น
อย่างนี้ ใจจะสงบยังงัยอ่ะ มันก็ไม่ได้บุญ บุญก็ไม่ได้เลย ขาด
บุญ มาอยู่วัดแต่หัวใจไปอยู่ที่บ้าน มันเป็นอย่างนั้นมันก็ยาก
เพราะฉะนั้นเวลาเราเข้าวัดเข้าวาก็ต้องตั้งใจจริงๆ บริกรรมพุท
โธ อย่างนั้น อย่าให้มันไป มึงไปนะ เจ้าดีอ เจ้าด้าน เจ้าเสือก
ด่ามันเข้า มึงอย่ากลับไปบ้าน นี้กูจะมาอยู่วัด เอ้อ ต้องเอาอย่าง

นั่น แล้วมันก็ต้องเกิดความสงบชียม ไม่ว่าผู้หญิงผู้ชายก็ต้อง
เกิดความสงบ อย่างนี้แล้วมันจึงเกิดความสงบ ว่ามันอยู่อย่าง
นั่น สิบนาที ยี่สิบนาที สามสิบขึ้นไป ครึ่งชั่วโมง สี่สิบ ห้าสิบ
ชั่วโมงหนึ่ง บางคืนถือเนสัชชิกต้องนั่ง แต่เราจะนั่งต้องเปลี่ยน
อิริยาบถบ้างถึงจะดี

เพราะฉะนั้นการทำสมาธิเนี่ย มันต้องทำจริงๆจั่งๆ ใจต้องสู้
ใจต้องเด็ดเดี่ยว นั่งสองชั่วโมงไม่ออก ก็ต้องอธิษฐานต่อคุณพระ
พุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ไม่ได้สองชั่วโมง สมาธิไม่ออก มือก็ไม่
กางออก ถ้าเราไม่ได้สองชั่วโมงให้ฟ้าผ่าตาย แผ่นดินสูบ ไฟไหม้
ตายซะ น้ำท่วมตาย แต่ก่อนเราต้องเอาอย่างนี้ พุทธานุภาพ ธรรม
มานุภาพ สังฆานุภาพ ถ้าเราทำไม่ได้อย่างนั้นให้มันตายลงไป
เลย! มันต้องอย่างนี้ นั่นแหละ อย่างนี้มันบังคับเรา บังคับให้
สร้างความดี สร้างบุญสร้างกุศล สร้างโลกสร้างสงสาร สร้าง
จนกระทั่งแก่เฒ่าชรา ไม่ได้เอาไปชกแดงตายแล้ว นายชินโสภณ
มีเงินเป็นหมื่นๆล้าน ไม่ได้เอาไปเลย ตาย ไม่ได้ทำโลงชกอัน
เค้าเผาหมด เหมือนกัน เราก็เหมือนกัน หากินหาอยู่จนตาแฉะ

หลังโค้งหลังแข็ง ทุกอย่างๆ ตายแล้วก็ไม่ได้เอาไปเลย เนี่ยคิด
อย่างนี้ เพราะฉะนั้นจึงว่าเมื่อพวกโยมทั้งหลายได้มาบำเพ็ญ
รักษาศีลอุโบสถ ถือศีล ๕ นุ่งเป็นผ้าขาวแม่ชีช่วงงานนี้ก็ยังมี
เรียกว่าเรามาสร้างประกอบบุญการกุศลให้เกิดขึ้นกับตัวเรา
เหมือนเราที่ถูกเห็งอตุกโคลที่มันสกปรก ก็เอาสบู่สะอาดให้
ร่างกายสะอาด เหมือนเราเข้าวัดเข้าวาชำระจิตใจให้บริสุทธิ์
หมดจดผ่องใส นั่นแหละก็เป็นทางบุญทางกุศลที่ให้เกิดขึ้น และ
บุญกุศลอันนี้ก็จะนำเราไปสู่ยังปรโลก คือความสุขใน
สัมปรายภพ เอาแหละเท่านั้นนะ พอแล้ว

ที่มา: <https://youtu.be/b7ZFWPCPtTI>